

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2024

Chișinău

**Pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la spațiile de testare
inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Victor Parlicov

LEGE
cu privire la spațiile de testare inovativă în materie
de reglementare în domeniul energiei

CAPITOLUL I
DISPOZIȚII GENERALE

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege stabilește cadrul juridic pentru punerea în aplicare a unui mecanism de reglementare a inovațiilor în domeniul energetic, în vederea efectuării testelor temporare sub forma unor spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, cu scopul dezvoltării și creării produselor, tehnologiilor, serviciilor, modelelor de afaceri și noilor abordări inovatoare în domeniul producerii, transportului, distribuției, furnizării și consumului de energie.

Articolul 2. Scopul și domeniul de aplicare

(1) Obiectul prezentei legi îl constituie crearea unui regim juridic favorabil în vederea promovării, a sprijinirii și după caz, acordare derogărilor de la cadrul de reglementare în vederea desfășurării activităților inovatoare în domeniul energiei, precum și definirea rolului Guvernului, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și al Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, pentru atingerea acestui deziderat.

(2) Prevederile legii se aplică spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei care sunt de interes public și contribuie la asigurarea protecției și a siguranței consumatorilor și care pot crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare în domeniul producerii, transportului, distribuției, furnizării și consumului de energie.

Articolul 3. Criterii de eligibilitate

(1) Aprobarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei se efectuează în conformitate cu prezenta Lege, la întrunirea cumulativă a următoarelor criterii de eligibilitate:

a) dimensiunea inovatoare a proiectului propus, acesta având posibilitatea de a aduce o contribuție importantă la dezvoltarea sectoarelor energeticii, respectiv a producerii, a transportului, a distribuției, a furnizării și a consumului de energie, dar fără a se limita la utilizarea surselor de energie regenerabilă, la stocarea

acesteia sau la soluții alternative avansate pentru furnizarea, distribuția sau consumul de energie electrică, energie termică și gaze naturale;

b) identificarea prevederilor legislative sau de reglementare care împiedică sau îngreunează în mod substanțial executarea proiectului de testare inovativă;

c) capacitatea de a contribui la îmbunătățirea normelor de reglementare și la procesul de învățare în materie de reglementare;

d) asigurarea protecției consumatorilor la etapa de punere în aplicare.

(2) Hotărârea de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei nu acordă derogări care contravin obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova.

Articolul 4. Principiile de bază

La executarea prezentei legi se respectă următoarele principii:

a) tratamentul nediscriminatoriu și egal al solicitanților;

b) abordarea bazată pe cooperare;

c) promovarea inițiativei private și încurajarea inovării;

d) transparența și liberul acces la informații.

Articolul 5. Definiții

În sensul prezentei legi se aplică următoarele definiții:

spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei – experiment de reglementare care permite întreprinderilor și persoanelor fizice să testeze inovațiile într-un mediu controlat, în baza unui plan elaborat și monitorizat de către Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei. Acestea presupun o derogare temporară de la cadrul de reglementare aplicabil, având ca scop îndeplinirea obiectivelor generale de reglementare, în special siguranța și protecția consumatorilor;

regim de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei – regim juridic stabilit în conformitate cu hotărârea de aprobare a Guvernului pentru proiecte individuale de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei – proiect-pilot în domeniul energiei, aprobat prin hotărârea de aprobare, care include toate informațiile tehnice necesare pentru desfășurarea activităților necesare în vederea creării produselor, tehnologiilor, serviciilor, modelelor de afaceri și noilor abordări inovatoare în domeniul producției, stocării, furnizării, distribuției sau al consumului de energie, în conformitate cu prevederile legii;

hotărâre de aprobare – hotărâre aprobată de către Guvern, în conformitate cu prevederile legii, prin care se aprobă un proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în baza căreia participantul deține drepturile

și obligațiile de a desfășura activități pentru a crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare în domeniul energiei și care beneficiază de derogări de la prevederile legale în domeniul energiei, al exploatării și al racordării instalațiilor de producere a energiei sau de la orice alte prevederi legale specificate la dispozițiile tranzitorii, care împiedică sau îngreunează, în mod substanțial, punerea în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Derogările de la prevederile legale se aplică în conformitate cu legislația;

Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei – organism colegial interinstituțional permanent, fără personalitate juridică, care gestionează și supraveghează implementarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei – unitate specializată, înființată în cadrul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, care asigură secretariatul și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei în conformitate cu prevederile legii;

solicitant – orice persoană juridică sau fizică din Republica Moldova sau străină care solicită aprobarea unui regim individual de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

participant – orice persoană juridică sau fizică din Republica Moldova sau străină care, după obținerea unei hotărâri de aprobare, participă la testele efectuate în cadrul unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

CAPITOLUL II COMPETENȚE ADMINISTRATIVE

Articolul 6. Atribuțiile Guvernului

Guvernul are următoarele atribuții:

a) stabilește direcțiile prioritare și obiectivele politicii de stat în domeniul promovării inovațiilor în domeniul energeticii;

b) creează premisele și condițiile necesare pentru promovarea activităților inovatoare în domeniul energeticii;

c) aprobă actele normative necesare pentru implementarea legii, inclusiv Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei;

d) aprobă proiectele de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

e) coordonează activitatea tuturor autorităților administrației publice care au atribuții în implementarea spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Articolul 7. Atribuțiile organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei

Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei are următoarele atribuții:

a) elaborează și promovează politicile și cadrul normativ pentru implementarea spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

b) elaborează și propune Guvernului spre aprobare hotărârile privind aprobarea, prelungirea, constatarea dreptului de operare cu spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

c) monitorizează punerea în aplicare a actelor normative aprobate pentru implementarea prevederilor prezentei legi;

d) colaborează cu autoritățile și cu instituțiile administrației publice prin schimbul reciproc de date și informații atât la etapa de înființare, cât și la cea de funcționare a spațiului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

e) asigură elaborarea și actualizarea propunerilor de reglementări privind punerea în aplicare a proiectelor de spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

f) asigură funcționarea secretariatului Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei;

g) asigură accesul autorităților administrației publice, al persoanelor fizice și juridice privind aplicarea spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Articolul 8. Atribuțiile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică

(1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică are următoarele atribuții și responsabilități;

a) acordă asistență organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la monitorizarea implementării proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în limita competențelor funcționale;

b) îndeplinește rolul de membru al Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei și evaluează proiectele de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

c) asigură respectarea dispozițiilor prezentei legi și ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia, în limita competențelor funcționale, conform prevederilor Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică;

d) informează Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei despre constatarea cazurilor de încălcare a legislației în domeniul de reglementare.

Articolul 9. Atribuțiile Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei

(1) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei are următoarele atribuții și responsabilități:

a) formulează propuneri privind modificarea actelor normative în domeniul energiei;

b) asigură cooperarea cu toate autoritățile administrației publice centrale sau locale privind aplicarea legii;

c) asigură cooperarea internațională în ceea ce privește aspectele legate de regimul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

d) organizează proceduri de selecție pentru participarea în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

e) analizează cererile de participare în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și emite recomandări cu privire la fiecare procedură de selecție și cerere de participare în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

f) asigură comunicarea cu solicitanții și cu participanții prin intermediul secretariatului Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei;

g) organizează consultări publice cu privire la examinarea cererilor solicitanților, la procedurile de selecție și cu privire la fiecare aspect pe care îl consideră relevant în sensul prezentei legi;

h) emite rapoarte privind rezultatele și informațiile obținute în urma dezvoltării proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și, la cererea Guvernului, cu privire la orice alte aspecte relevante legate de aplicarea legii;

i) examinează cele mai recente date științifice și elaborează un raport anual privind inovația în materie de reglementare în domeniul energetic, care se publică în al doilea trimestru al fiecărui an;

j) monitorizează, evaluează și verifică punerea în aplicare a proiectelor de spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

k) asigură sprijinul pentru proiectele de spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, inclusiv, dar fără a se limita la aceasta, oferă consultanță participanților la aceste spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

l) sesizează Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică despre cazurile de încălcare a legislației în domeniul punerii în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(2) Organizarea activității și atribuțiile Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei sunt stabilite în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, aprobat de către Guvern.

CAPITOLUL III ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII

Articolul 10. Condiții de participare

(1) Persoanele juridice sau fizice înregistrate în Republica Moldova sau persoanele juridice străine depun o cerere individuală sau în cadrul unei forme de asociere pentru aprobarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(2) Persoanele juridice străine pot depune cererea pentru aprobarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în cazul în care a înregistrat în Republica Moldova, în condițiile legii, o sucursală pentru întreaga perioadă de valabilitate a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei pentru desfășurarea activităților sale în scopul creării produselor, tehnologiilor, serviciilor și modelelor de afaceri inovatoare.

(3) În cazul participării într-o asociere, prevederile alin. (2) se aplică entităților juridice străine care fac parte din asocierea respectivă.

Articolul 11. Limitări de participare

(1) Nu pot fi depuse cereri pentru aprobarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în cazul în care:

- a) solicitantul se află în procedură de insolvență;
- b) solicitantul se află într-o situație de conflict de interese în cadrul sau în legătură cu procedura în cauză;
- c) solicitantul are antecedente penale nestinse pentru comiterea infracțiunilor contra securității publice și a ordinii publice, pentru corupere activă, corupere pasivă, spălarea banilor, munca forțată, infracțiuni împotriva umanității sau traficul de ființe umane.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și în cazul în care unul sau mai mulți membri ai unei forme de asociere se află în una dintre situațiile reglementate de prezentul articol.

Articolul 12. Activități în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

(1) Hotărârea de aprobare poate conține derogări de la prevederile specifice din domeniul energetic, care împiedică sau îngreunează în mod substanțial punerea în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei pe toată durata acestuia, indiferent de modificările legislative care intervin pe durata de implementare a proiectului respectiv.

Articolul 13. Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei

(1) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei este un organ colegial fără statut de persoană juridică, care se instituie de către Guvern și care este constituită din următorii membri:

a) un reprezentant al organului central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei;

b) un reprezentant al organului central de specialitate al autorităților administrației publice pentru resurse naturale și mediu;

c) un reprezentant al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică;

d) un reprezentant al Serviciului de Informații și Securitate;

e) un reprezentant al Universității Tehnice a Moldovei;

f) un reprezentant al Centrului Național pentru Energie Durabilă;

g) un reprezentant al Institutului de Energetică;

h) trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional.

(2) Procedura de numire a membrilor titulari ai Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, precum și a membrilor supleanți este stabilită în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, aprobat de către Guvern.

(3) Membrii titulari și membrii supleanți sunt numiți pentru un mandat de doi ani, cu posibilitatea de reînnoire a mandatului pentru încă un mandat.

(4) Mandatul unui membru se încheie la expirarea mandatului, prin demisie, deces, demitere, încetare sau prin suspendare a activității, imposibilitatea definitivă de a-și exercita funcția, în cazul în care acesta nu își poate exercita funcția mai mult de 60 de zile consecutive, începând cu prima zi de absență în cadrul unei ședințe.

(5) Înlocuirea membrilor are loc printr-o nouă dispoziție a Guvernului, pe baza unei noi nominalizări efectuate în conformitate cu prevederile alin. (2) și alin. (3).

(6) În componența Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei pot fi incluși și reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice centrale decât cele reprezentate în Comisie, specializați în domeniul necesar activității sale, în funcție de agenda ședinței și care exprimă opinii consultative.

(7) În cadrul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei funcționează un grup de lucru format din experți din instituțiile menționate la alin. (1) lit. (a)-(e), coordonat de secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, care se va reuni ori de câte ori este necesar. Activitatea grupului de lucru va consta în elaborarea analizelor, a studiilor de specialitate, a recomandărilor sau a avizelor pentru membrii Comisiei, care sunt luate în considerare la examinarea cererilor pentru regimul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(8) Ședințele Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei sunt convocate de președinte, prin intermediul secretariatului. Recomandările emise de către Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei privind solicitările referitoare la implementarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei se adoptă cu votul majorității membrilor cu drept de vot prezenți. În caz de paritate a voturilor, proiectul se consideră respins.

Articolul 14. Mecanismul de cooperare

(1) În scopul îndeplinirii atribuțiilor prevăzute de lege, Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei se consultă și cooperează cu alte autorități și instituții ale administrației publice la nivel central și local, cu mass-media, întreprinderi, parteneri sociali, mediul academic, mediul de afaceri, publicul larg, precum și face schimb de informații necesare.

(2) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei desfășoară dialogul cu privire la inovația în materie de reglementare în domeniul energetic, în cadrul căruia autoritățile administrației publice locale, organizațiile societății civile, mediul de afaceri, investitorii și alte părți interesate, precum și publicul larg participă activ și discută noi abordări inovatoare referitoare la producerea, transportul, distribuția și furnizarea sau consumul de energie, respectiv la progresele realizate.

CAPITOLUL IV

ÎNFIINȚAREA ȘI FUNCȚIONAREA SPAȚIILOR DE TESTARE INOVATIVĂ ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Articolul 15. Procedurile de selecție pentru participarea în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

(1) Guvernul decide să lanseze o procedură de selecție pentru participarea în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(2) Procedura și condițiile de aprobare a selecției proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei sunt stabilite în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Articolul 16. Solicitarea de aprobare a unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei de către întreprinderea sau persoana fizică interesată

(1) O întreprindere sau o persoană fizică interesată de aprobarea unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei poate depune o solicitare de aprobare a acestuia.

(2) Procedura și condițiile de aprobare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei sunt stabilite în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei aprobat de către Guvern.

Articolul 17. Examinarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

(1) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei și secretariatul acesteia efectuează examinarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei potrivit procedurii stabilite în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(2) În scopul examinării proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei solicită avizul motivat

al autorităților publice responsabile de emiterea avizelor, a aprobărilor sau a autorizațiilor în domeniul reglementat de la care solicitantul solicită derogări.

(3) Avizul motivat, emis de către autoritățile publice prevăzute la alin. (2), indică impactul și riscurile potențiale ale inițiativei care face obiectul procedurii respective și formulează recomandări și soluții pentru a minimiza orice impact negativ.

(4) În scopul examinării proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei solicită opinia autorității publice locale pe teritoriul căreia va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată. Ori de câte ori este necesar, autoritatea executivă a administrației publice locale emite un aviz cu privire la compatibilitatea inițiativei cu documentația de amenajare a teritoriului și cu documentația de urbanism.

(5) În cadrul examinării propunerii de inițiere a procesului de aprobare, secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei consultă orice părți terțe relevante.

Articolul 18. Recomandările emise de către Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei cu privire la participarea în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei emite:

a) o recomandare motivată de aprobarea proiectului, în cazul în care solicitarea îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, art. 10 și art. 1;

b) o recomandare motivată de respingere a cererii, în cazul în care solicitarea nu îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, art. 10 și/sau art. 11, după caz;

c) o hotărâre de retrimiteră a solicitării la secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei pentru o analiză suplimentară, indicând aspectele și avizele care ar trebui să fie analizate suplimentar;

d) o recomandare motivată de prelungirea duratei de aprobare pentru un proiect-pilot, atunci când se consideră justificată prelungirea perioadei de testare pentru a atinge scopul și obiectivele proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

e) o recomandare motivată de retragerea aprobării unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în cazul în care sunt incidente prevederile art. 24 alin. (5) și alin. (6). Recomandarea va cuprinde inclusiv considerente cu privire la obligația de a restabili situația existentă

anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și persoana responsabilă de restabilirea situației existente anterior punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În cazul în care restabilirea situației existente anterior nu este posibilă, recomandarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei va propune oricare altă măsură adecvată pentru a realiza o astfel de restabilire, în măsura posibilului;

f) o recomandare motivată de constatare a încetării dreptului de a opera în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în cazul în care sunt incidente prevederile art. 25 sau art. 26.

Articolul 19. Hotărârile Guvernului cu privire aprobarea și/sau prelungirea duratei proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

La propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, după examinarea recomandării emise de către Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, Guvernul va aproba:

a) o hotărâre de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în cazul în care solicitarea îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, art. 10, art. 11 și/sau art. 15, după caz, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre;

b) o hotărâre de prelungire a duratei de aprobare pentru un proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei atunci când se consideră justificată prelungirea perioadei de testare pentru a atinge scopul și obiectivele proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre.

Articolul 20. Hotărârile Guvernului cu privire la retragerea aprobării și de constatare a încetării dreptului de a opera în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

După examinarea recomandării emise de către Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei și la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Guvernul va aproba:

a) o hotărâre de retragere a aprobării unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în cazul în care sunt incidente prevederile art. 24 alin. (5) și alin. (6), cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre. Hotărârea de retragere impune obligația restabilire a situației existente anterior punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și persoana responsabilă de restabilirea situației existente anterior punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În cazul în care

restabilirea situației existente anterior nu este posibilă, Guvernul impune orice altă măsură necesară pentru a realiza o astfel de restabilire, în măsura posibilului;

b) o hotărâre de constatare a încetării dreptului de a opera în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în cazul în care sunt incidente prevederile art. 25 sau art. 26, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre. Hotărârea de constatare a încetării impune obligația de a restabili situația existentă anterior punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și persoana responsabilă de restabilirea situației existente anterior punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În cazul în care restabilirea situației existente anterior nu este posibilă, Guvernul impune orice altă măsură necesară pentru a realiza o astfel de restabilire, în măsura posibilului.

Articolul 21. Durata proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

(1) Proiectul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, aprobat de către Guvern pentru a testa produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovative și avansate în domeniul producerii, transportului, distribuției, furnizării sau al consumului de energie este valabilă pentru o perioadă de maximum 7 ani.

(2) În cazul în care, pe parcursul punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, se constată justificarea prelungirea perioadei de testare, prin hotărârea menționată la art. 19 lit. (c), durata punerii în aplicare a proiectului poate fi prelungită cu o perioadă de maximum 5 ani. Participantul solicită prelungirea aprobării proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea acesteia și furnizează Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei toate informațiile pe care le consideră necesare pentru a motiva prelungirea valabilității proiectului.

CAPITOLUL V

REGIMUL DE FUNCȚIONARE A PROIECTELOR DE TESTARE INOVATIVĂ ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI APROBATE

Articolul 22. Data de începere a participării proiectului în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

Participantii, ai căror proiecte de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei au fost aprobate printr-o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 19 lit. a), comunică Secretariatului Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul

Energiei data de începere a participării proiectului în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Articolul 23. Regimul de funcționare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

(1) Implementarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei se efectuează în conformitate cu prevederile hotărârii de aprobare, ale legii și ale actelor normative, cu aplicarea derogărilor de la prevederile legale specificate în hotărârea de aprobare.

(2) Participanții asigură siguranța tehnică, funcționarea, fiabilitatea și eficiența producerii, a transportului, a distribuției și a furnizării de energie și de resurse energetice, în conformitate cu actele normative care reglementează activitățile energetice, cu excepția derogărilor de la prevederile legale prevăzute prin hotărârea de aprobare.

(3) Participantul asigură respectarea condițiilor pentru testele efectuate în cadrul proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În cazul unor modificări substanțiale ale proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei sau ale contextului care a condus la aprobarea acestuia, participantul informează Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei în termen de 5 zile.

(4) În cazul în care, pe parcursul funcționării proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, proiectul nu mai îndeplinește una dintre condițiile de eligibilitate prevăzute la art. 3 alin. (1), sunt încălcate condițiile prevăzute în hotărârea de aprobare sau prevederile actelor normative care reglementează sectorul energetic aplicabile activităților desfășurate sau în cazul în care există o amenințare cu privire la interesul public sau la siguranța consumatorilor, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei obligă participantul să remedieze încălcările sau deficiențele identificate în termen de 15 zile de la data notificării.

(5) În cazul în care participantul nu remediază neregulile sau deficiențele identificate în termenul stabilit de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, după consultarea recomandării Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, propune Guvernului retragerea dreptului participantului de a opera proiectul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului specificat la alin. (4).

(6) În cazul în care participantul furnizează informații false, inexacte sau incomplete în vederea aprobării și monitorizării implementării proiectului, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu consultarea recomandării Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, propune Guvernului retragerea dreptului participantului de a opera proiectul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului specificat la alin.(4).

Articolul 24. Modificarea legislației aplicabile

În cazul în care, anterior încetării proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, reglementările aplicabile sunt modificate astfel încât derogările specificate în hotărârea de aprobare nu mai sunt necesare pentru realizarea proiectului respectiv, Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, din oficiu sau urmare a notificării participantului sau oricărui terț interesat, emite o recomandare motivată în termen de 30 de zile de la data la care a luat cunoștință de această situație.

Articolul 25. Dreptul participantului de a solicita încetarea proiectului de testare inovativă în domeniul energiei

Participantul solicită încetarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei sau testele efectuate în cadrul proiectului înainte de termenul stabilit în hotărârea de aprobare din motive tehnice sau din orice alt considerent, bazat pe motive obiective și justificate în mod corespunzător, care împiedică continuarea acestuia. Încetarea proiectului produce efecte după aprobarea hotărârii Guvernului privind încetarea dreptului de a opera în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

Articolul 26. Dreptul statului de a achiziționa drepturile asupra obiectelor de proprietate intelectuală rezultate din proiectele de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

(1) După încetarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, la cererea scrisă a participantului interesat, Guvernul poate decide să achiziționeze drepturile asupra obiectelor de proprietate intelectuală, inclusiv secretele comerciale, rezultate din procesul inovativ desfășurat în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(2) După încheierea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, la cererea scrisă a participantului interesat,

persoană juridică sau fizică din Republica Moldova, Guvernul decide să finanțeze înscrierea/acordarea protecției obiectelor de proprietate intelectuală, rezultate din procesul inovativ desfășurat în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în contextul unui proiect testat.

(3) Guvernul adoptă hotărârile prevăzute la alin. (1) și (2), după consultarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei.

CAPITOLUL VI

ACTIVITĂȚI DE CONSILIERE ȘI SUPORT

Articolul 27. Consiliere și suport

(1) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei acordă consiliere și suport, în mod transparent și nediscriminatoriu, tuturor întreprinderilor și persoanelor fizice în ceea ce privește punerea în aplicare a legii, aplicabilitatea oricăror alte prevederi legale relevante și funcționarea în cadrul spațiului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în măsura în care aceasta este compatibilă cu prioritățile sale de aplicare a legii.

(2) Participarea întreprinderilor și a persoanelor fizice la un proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este considerată suficientă pentru a demonstra interesul legitim de a obține consiliere și suport în legătură cu activitățile desfășurate în contextul proiectului.

Articolul 28. Solicitarea de consiliere și suport

(1) Orice întreprindere sau persoană fizică care are un interes legitim și îndeplinește condițiile prevăzute în art. 28 alin. (2) poate solicita consiliere și suport cu privire la punerea în aplicare a legii, la aplicabilitatea oricărei alte prevederi legale relevante și la funcționarea în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

(2) La primirea unei solicitări de consiliere și suport, Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei va emite o adresă de consiliere și de suport sub rezerva îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții:

a) solicitarea unei adrese de consiliere și de suport pune în discuție o problemă nouă sau nerezolvată de aplicare a prevederilor legale, pentru care nu există suficientă claritate în cadrul juridic existent și nici suficiente orientări generale, disponibile în mod public în practica decizională sau în adresele sale anterioare;

b) există un interes public în furnizarea de îndrumări, deoarece evaluarea, în primă fază, a solicitării de consiliere și de suport indică faptul că o clarificare a aplicabilității legii, a oricărei alte prevederi legale relevante și/sau a funcționării în cadrul unui spațiu de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei va contribui la o certitudine juridică adecvată și va încuraja activitățile inovatoare în cadrul spațiului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei; și

c) îndrumările solicitate sunt compatibile cu prioritățile sale în materie de punere în aplicare a legii.

(3) Îndrumările informale, precum și consilierea și sprijinul, furnizate în temeiul alin. (2), reflectă observațiile Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei cu privire la faptele care i-au fost prezentate și nu creează drepturi sau obligații pentru întreprinderea sau pentru persoana fizică care a solicitat consiliere și/sau suport sau pentru orice altă terță parte.

CAPITOLUL VII MONITORIZAREA, EVALUAREA ȘI VERIFICAREA ACTIVITĂȚILOR

Articolul 29. Activitățile de monitorizare

(1) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei asigură monitorizarea activităților desfășurate de către participant în cadrul spațiului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În acest scop, participantul furnizează, în temelele stabilite de către Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, rapoarte intermediare privind testarea inovației aprobate în conformitate cu calendarul stabilit în hotărârea de aprobare, precum și orice alte informații la solicitarea Comisei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei.

(2) Rapoartele intermediare descriu modalitatea în care sunt puse în aplicare obiectivele proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în conformitate cu termenele stabilite prin hotărârea de aprobare.

(3) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei solicită participantului clarificări în cazul în care rapoartele intermediare sunt incomplete sau conțin prevederi contradictorii, iar participantul are obligația de a furniza informațiile solicitate.

(4) În cazul în care Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei constată că activitățile desfășurate de un

participant nu sunt în conformitate cu obiectivele stabilite, informează participantul și solicită să ia toate măsurile necesare pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în hotărârea de aprobare, până la comunicarea următorului raport intermediar.

Articolul 30. Competențe de verificare

(1) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei verifică conformitatea activităților desfășurate în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei cu cerințele prevăzute de lege și de actele normative de implementare a legii și cu obligațiile stabilite în hotărârea de aprobare.

(2) În cazul în care participantul nu poate crea sau nu are capacitatea să creeze produsele, tehnologiile, serviciile, modelele de afaceri inovatoare pentru care a fost acordată hotărârea de aprobare, din cauza imposibilității de a atinge progresul tehnologic necesar, nu poate fi reținută o neîndeplinire a obligațiilor sale.

(3) În scopul îndeplinirii obiectivelor prezentei legi, participantul are obligația de a permite accesul reprezentanților Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei la orice informație și la orice punct de lucru unde se desfășoară activitățile de punere în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei pentru a permite efectuarea unei monitorizări și a unei verificări complete și adecvate a activităților desfășurate de către participant, și a respectării de către acesta a prevederilor legii, ale actelor normative aprobate în temeiul acesteia și ale hotărârii de aprobare.

(4) Procedura de monitorizare și de verificare a întreprinderilor care operează în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic se stabilește de Guvern.

Articolul 31. Atribuții de verificare

(1) În scopul exercitării atribuțiilor de monitorizare și verificare, Secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei solicită toate informațiile și clarificările necesare.

(2) În scopul exercitării atribuțiilor de monitorizare și de verificare, Secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, cu ajutorul personalului său, efectuează inspecții și, în funcție de complexitate, stabilește perioada când pot avea loc aceste inspecții și care nu poate depăși 30 de zile.

(3) Procedura de efectuare a inspecțiilor, precum și atribuțiile personalului Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei de efectuare a inspecțiilor sunt reglementate prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, aprobat de către Guvern.

Articolul 32. Evaluarea rezultatelor finale

(1) În termen de 30 de zile de la finalizarea sau încetarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, participantul prezintă secretariatului Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei raportul final de evaluare a rezultatelor proiectului. Informațiile minime care trebuie să fie prezentate în raport sunt stabilite atât în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, aprobat de către Guvern, precum și în hotărârea de aprobare.

(2) Secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei solicită participantului să modifice raportul final, în cazul în care acest document nu oferă o analiză cuprinzătoare a activităților desfășurate pe durata proiectului, a concluziilor sale și a măsurilor propuse pentru implementarea ulterioară a rezultatelor în cadrul de reglementare.

(3) Participantul are obligația de a modifica raportul final în termenul stabilit de Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei.

(4) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei consultă Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Consiliul Concurenței și organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei cu privire la toate aspectele relevante rezultate din proiectele de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, inclusiv, fără a se limita la evaluările specifice proiectelor, la modificările de reglementare recomandate și la propunerile de îmbunătățire a operațiunilor în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic.

(5) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei consultă și alte părți interesate, relevante pe parcursul procesului de evaluare a rezultatelor finale ale unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, după caz. În acest scop, Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în

domeniul Energiei consultă autoritățile administrației publice centrale sau locale, consumatorii finali și întreprinderile.

(6) În termen de 60 de zile de la data comunicării informațiilor prevăzute la art. 32 alin. (1), alin. (3), alin. (4) și alin. (5), secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei prezintă un document de concluzii privind desfășurarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și rezultatele acestuia. Concluziile sunt luate în considerare în scopul aplicării prevederilor art. 33.

(7) În cazul în care Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei constată că rezultatele proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei trebuie transpuse în cadrul de reglementare, aceasta va propune Guvernului acțiunile necesare privind modificările legislative.

(8) Modelul conținutului raportului final menționat în alin. (1) este prevăzut în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, aprobat de către Guvern.

Articolul 33. Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic

(1) Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei elaborează un raport anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic pe baza rapoartelor finale prezentate în conformitate cu art. 34. Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în sectorul energetic se va publica până la sfârșitul trimestrului al II-lea al fiecărui an.

(2) Cerințele privind conținutul raportului anual menționat la alin. (1) sunt prevăzute în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, aprobat de către Guvern.

CAPITOLUL VIII DISPOZIȚII FINALE

Articolul 34. Modificarea unor acte normative

(1) Articolul 2 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 480-482, art. 849), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 2 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază

de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

(2) Articolul 1 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 1 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

(3) Articolul 1 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 1 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

(4) Articolul 2 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 178-184, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 2 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

(5) Articolul 4 din Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 4 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

(6) Articolul 2 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 2 se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

(7) Articolul 1 din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energeticii, apei, transporturilor și serviciilor poștale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 153-158, art. 278), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Articolul 1 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) În scopul implementării spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, titularul unei hotărâri de aprobare beneficiază de derogări de la aplicarea prevederilor prezentei legi, cu respectarea procedurilor prevăzute de legislația cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și cu asigurarea protecției și a siguranței populației.”

Articolul 35. Dispoziții finale

Guvernul:

a) în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va elabora și va adopta actele normative necesare pentru implementarea legii, inclusiv Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei;

b) în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

Președintele Parlamentului

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

1.Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei a fost elaborat de către Ministerul Energiei.
2.Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Elaborarea proiectului de Lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei are la bază necesitatea îmbunătățirii și consolidării cadrului juridic național pentru a reduce complexitatea în procedurile actuale ce vizează eliberarea de autorizații, certificate și de acordare de licențe necesare în activitățile de producerea, furnizarea sau consumul de energie și stimularea inovării în acest domeniu.   Pentru a crea un cadru legal care să permită implementarea unui mecanism de reglementare pentru inovațiile din sectorul energetic și pentru a efectua teste temporare sub forma unor spații de testare inovativă din punct de vedere regulator, cu scopul de a dezvolta produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și abordări noi inovatoare în domeniul producției, distribuției sau consumului de energie, este esențial un instrument optim. Acest instrument ar permite acordarea unei derogări de la anumite norme ale cadrului regulator pentru o perioadă de testare prin hotărâre aprobată de Guvern, facilitând astfel dezvoltarea acestor tehnologii.   Dezvoltarea inovațională mai redusă a întreprinderilor/societăților moldovenești este considerabil îngreunată de intensitatea redusă a activităților de cercetare și dezvoltare în cadrul companiilor. Cu titlu de exemplu, arătăm că ponderea activităților de cercetare și dezvoltare desfășurate de întreprinderile moldovenești în totalul activităților de cercetare și dezvoltare este sub o treime din indicatorul respectiv pentru țările CSI și Europa Centrală și de Est.   Conform Indicelui Competitivității Globale, Republica Moldova se află pe locul 109 din 141 de țări în ceea ce privește capacitatea de inovare, în timp ce state vecine, precum România se află pe locul 55, respectiv Ucraina ocupând locul 60.   În Moldova, piața energiei electrice a rămas închisă concurenței în cele două decenii care au urmat independenței noului stat, iar calendarul de liberalizare a devenit mai clar abia odată cu aderarea la Tratatul Comunității Energetice în 2010. Astfel, liberalizarea, ca factor prim care să stimuleze inovația în sectorul energetic național, a fost aproape inexistentă   În prezent, doar 20% din cererea de energie electrică este acoperită de producția internă, iar interconectarea cu sistemul electroenergetic din vestul țării este încă insuficientă.   Viteza și natura inovației reprezintă provocări multiple, deoarece autoritățile de reglementare trebuie să țină pasul cu inovația și să înțeleagă impactul acesteia pentru a se asigura că reglementarea rămâne adecvată. O reglementare prea strictă (supra reglementare) și incertitudinea în materie de reglementare pot descuraja investițiile în inovare.   În consecință, Republica Moldova necesită stringent un sector energetic care să asigure securitatea de bază și să sprijine obiectivele sale de dezvoltare durabilă, dezvoltând tehnologii inovatoare care să susțină creșterea electrificării activităților, o economie cu emisii reduse de carbon și o adaptare la provocările reprezentate de schimbările climatice.   Scopul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este de a crea un cadru general pentru punerea în aplicare a unui mecanism de reglementare a experimentelor în sectorul energetic pentru a efectua teste temporare, în scopul de a crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare în ceea ce privește producția, furnizarea sau consumul de energie.   Prin aprobarea Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei pot fi atinse următoarele obiective principale:

- a) crearea condițiilor juridice pentru integrarea mai profundă în spațiul UE și în cadrul Comunității Energetice pentru a permite îndeplinirea colectivă a obiectivului privind neutralitatea climatică pentru anul 2050;
- b) creșterea volumului investițiilor în sectorul eficienței energetice la 0,5% din PIB în 2030;
- c) creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul final brut la 27% în 2030 (SND „Moldova europeană 2030”);
- d) creșterea securității aprovizionării cu energie, având în vedere că țara importă aproximativ 74,6% din resursele energetice;
- e) reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din sectorul energetică, ce reprezintă cea mai mare pondere în structura emisiilor totale (69,9% din total).

De asemenea, adoptarea proiectului de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este condiționată și de necesitatea realizării Obiectivului 7 de Dezvoltare Durabilă al Agendei Globale 2030, axat pe accesul la energie modernă, fiabilă, durabilă și la prețuri accesibile pentru toți și care a fost integrat și în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

3.Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul actului normativ nu transpune direct legislația Uniunii Europene, dar este compatibil cu aceasta, dat fiind faptul că aduce în concordanță legislația națională cu prevederile unor inițiative, la nivel de reglementare, care recomandă, respectiv instituie posibilitatea stabilirii regimurilor de experimentare în materie de reglementare ca un instrument eficient pentru promovarea inovării în sectorul energetic.

În acest sens, redăm mai jos principalele acte europene care menționează regimurile de experimentare în materie de reglementare:

- **Concluziile Consiliului European din 2020** privind spațiile de testare în materie de reglementare menționează despre necesitatea instituirii unor instrumente ale unui cadru de reglementare rezilient și adaptat exigențelor viitorului, care poate face față provocărilor din era digitală¹ și care sprijină utilizarea spațiilor de testare în materie de reglementare, precum și a clauzelor de experimentare, inclusiv în legislația UE;
- **Modificarea Directivei (UE) 2018/2001 UE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile**² prin introducerea unui nou alineat care reglementează introducerea spațiilor de testare în materie de reglementare: „*Statele membre promovează testarea de noi tehnologii în domeniul energiei din surse regenerabile în proiecte-pilot într-un mediu real, pentru o perioadă limitată de timp, în conformitate cu legislația UE aplicabilă și însoțite de garanții adecvate pentru a garanta funcționarea în condiții de siguranță a sistemului de energie electrică și pentru a evita efectele disproporționate asupra funcționării pieței interne, sub supravegherea unei autorități competente*”;
- **Setul revizuit de instrumente pentru o mai bună legiferare**³, publicat în 2021, în care „*sandbox-urile de reglementare*” au fost incluse ca parte a instrumentului nr. 69: Metode și instrumente de politică emergente, cu cele mai bune practici pentru punerea sa în aplicare;
- **Recomandarea (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022 privind accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile și facilitarea contractelor de achiziție de energie electrică**⁴ încurajează statele membre „*să instituie*

¹<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/11/16/regulatory-sandboxes-and-experimentation-clauses-as-tools-for-better-regulation-council-adopts-conclusions/> <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13026-2020-INIT/ro/pdf>

² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302413

³https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox/better-regulation-toolbox_en?prefLang=ro&ettrans=ro

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32022H0822>

spații de testare în materie de reglementare pentru a acorda scutiri specifice de la cadrul legislativ sau de reglementare național, regional sau local pentru tehnologiile, produsele, serviciile sau abordările inovatoare, cu scopul de a facilita acordarea autorizațiilor în sprijinul implementării și al integrării în sistem a energiei din surse regenerabile, a stocării sau a altor tehnologii de decarbonizare, în conformitate cu legislația Uniunii”;

- **Comunicarea din 2022 „O nouă agendă europeană de inovare”**⁵ indică faptul că resursele din programele Orizont Europa și prin instrumentul de investiții inter-regionale pentru inovare din cadrul Fondului European de Dezvoltare Regionale vor fi dedicate promovării colaborării între regiuni, acoperind, printre altele, spațiile de testare în materie de reglementare;
- **Propunerea Comisiei Europene de Regulament de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de produse bazate pe tehnologie care contribuie la obiectivul „zero emisii”**⁶ prevede un articol specific privind spațiile de testare în materie de reglementare pentru tehnologiile care contribuie la obiectivul „zero emisii” și care permite statelor membre să instituie astfel de derogări de la normele de reglementare. De altfel, expunerea de motive a acestei propuneri de regulament subliniază faptul că spațiile de testare în materie de reglementare pentru tehnologiile care contribuie la obiectivul „zero emisii” instituie mecanismele necesare pentru asigurarea competitivității și a capacității de inovare pe termen lung a industriei europene prin capacități de producție, medii pentru testare și experimentare.

Mai mult, raportul recent pregătit de Enrico Letta la solicitarea Consiliului European, intitulat „Much more than a market”⁷ („Mult mai mult decât o piață”), arată, inter alia, că Piața Unică ar trebui să se fundamenteze și pe un al cincilea pilon (în afara libertății de mișcare a mărfurilor, capitalurilor, persoanelor și serviciilor), și anume pe libertatea de a inova. Doar prin asigurarea unui cadru propice inovării se poate crea un ecosistem în care cunoașterea generează vitalitate economică și avansul societății în general. De asemenea, raportul recomandă extinderea utilizării sandbox-urilor de reglementare ca instrument de flexibilizare sistemică, care asigură o stabilitate juridică lipsită de rigiditate.

Cu titlu exemplificativ, arătăm de asemenea că implementarea acestui mecanism de reglementare și de către alte state europene s-a realizat prin introducerea posibilității de a acorda exceptări cu titlu general de la prevederile legale ce pot împiedica implementarea proiectelor de inovare (în mod similar Proiectului de Lege). O astfel de implementare a realizat Slovenia⁸ care a instituit derogări la fel de cuprinzătoare (art. 29 din Legea privind instalarea instalațiilor de producere a energiei din surse regenerabile dispune că *“Proiectele de tip sandbox în materie de reglementare privind surse regenerabile de energie pot fi exceptate de la dispozițiile prevederilor referitoare la energie, amenajarea teritoriului, construcția clădirilor, minerit, protecția mediului, conservarea naturii, gestionarea apei și patrimoniul cultural.”*).

4.Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Legea cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este o lege organică, deoarece reglementează un domeniu de interes public și instituie un regim administrativ public implicând autoritățile de administrație publică.

Considerăm că domeniul de reglementare a relațiilor sociale vizate de proiectul de lege propus spre aprobare corespunde condițiilor stabilite de lit. o) a art.10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, care prevede „sânt stabilite limitele împuternicirilor Guvernului și/sau ale autorităților

⁵ IMMC.COM%282022%29332%20final.RO.N.xhtml.1_RO_ACT_part1_v2.docx (europa.eu)

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52023PC0161>

⁷ Disponibil la <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>. Raportul explorează și recomandă politicile pe care UE ar trebui să le implementeze pentru a spori competitivitatea Pieței Unice în actuala configurație geopolitică.

⁸ Actul normativ de implementare este disponibil la adresa <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO8764>

administrației publice privind reglementarea activității de întreprinzător”, fapt ce subliniază natura organică a respectivei legi.

Obiectul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei îl constituie crearea unui regim juridic favorabil în vederea ghidării, sprijinirii și exceptării întreprinderilor în activitățile lor inovatoare în domeniul energiei, sub supravegherea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, aflată în subordinea Guvernului.

Guvernul are prerogativa de a adopta toate măsurile necesare pentru identificare și aprobarea, derogărilor care se află în sfera sa de competență și va coordona cu instituțiile și autoritățile publice implicarea acestora în procesul și perioada de implementare. De asemenea, va propune Parlamentului orice amendamente legislative suplimentare care se dovedesc necesare.

Fiecare proiect de testare va fi aprobat printr-o Hotărâre de Guvern. În cadrul acestei hotărâri, se va decide colectiv asupra derogărilor care vor fi acordate pentru testarea respectivă.

Prevederile legii se aplică spațiilor inovative de testare în materie de reglementare în domeniul energiei care sunt de interes public și contribuie la asigurarea protecției și siguranței consumatorilor și care pot crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare pentru producerea, furnizarea sau consumul de energie, inclusiv, dar fără a se limita la următoarele domenii:

- a. servicii de flexibilitate și de echilibrare;
- b. stocare;
- c. integrarea în rețelele de gaze regenerabile a gazelor cu emisii reduse de dioxid de carbon, inclusiv a hidrogenului;
- d. electromobilitate;
- e. autoconsumul colectiv și comunitățile energetice;
- f. rețele inteligente;
- g. integrarea surselor de energie regenerabilă și
- h. stabilirea tarifelor.

Proiectul de lege este constituit din 8 capitole (37 articole). Principalele prevederi ale actului normativ:

- Scopul și domeniul de aplicare a legii, principii, definiții. (*Capitolul I*);
- Atribuțiile diferitor autorități publice la nivel central care reflectă domeniul specific al aplicării legii, Prevederile referitoare la atribuțiile principale ale organului interinstituțional – Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei subordonată Guvernului Republicii Moldova, al cărei Secretariat este reprezentat de o unitate specializată din cadrul Ministerului Energiei (*Capitolul II*);
- Organizarea activităților în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare. Rolul Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei în organizarea activităților și prevederile referitoare la limitarea de participare. (*Capitolul III*);
- Înființarea și funcționarea spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare. Procedurile de selecție pentru participarea în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Evaluarea cererilor de participare. (*Capitolul IV*);
- Regimul de funcționare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei autorizat. Dreptul de retragere și încetarea participării în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare. (*Capitolul V*);
- Activitatea de Consiliere și Suport în cadrul spațiului de testare inovativă în materie de reglementare (*Capitolul VI*);
- Monitorizarea, evaluarea și verificarea activităților în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare. Prevederi referitoare la efectuarea controlului respectării legii. (*Capitolul VII*);

- *Capitolul VIII* este elaborat în conformitate cu tehnica legislativă națională și conține termenul de intrare în vigoare, precum și acțiunile pe care trebuie să le întreprindă Guvernul pentru implementarea legii.

În acest sens, prevederile Legii propuse spre aprobare vor include elemente noi care se referă la următoarele:

- Pentru testarea unor tehnologii, produse sau abordări noi și avansate de producere a energiei electrice prin utilizarea surselor de energie regenerabilă și stocarea acestora sau pentru soluții alternative de aprovizionare cu energie, Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei emite recomandarea cu privire la aprobare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare pentru care sunt prevăzute derogări de la anumite dispoziții ale cadrului de reglementare în domeniul energiei, al amenajării teritoriului, al construcțiilor, mineritului, protecției mediului, conservării naturii, gospodăririi apelor, protecția patrimoniului cultural și instalării, exploatării și racordării instalațiilor de producere a energiei electrice de la normele de procedură fiscală, urmând ca Guvernul să adopte prin Hotărâre de Guvern hotărârea de aprobare sau respingere a proiectului respectiv
- Spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei poate fi admis pentru a fi pusă testării pentru o perioadă care să permită testarea tehnologiilor, produselor, abordărilor sau a altor aplicații noi și avansate existente, dar nu mai mult de 7 (șapte) ani, cu posibilitatea prelungirii justificate cu o perioadă de maxim 5 (cinci) ani;
- Punerea în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este supravegheată de o Comisie pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, aceasta având competențe de verificare a conformității modului de derulare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei cu hotărârea de aprobare a acestora;
- Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, subordonată Guvernului Republicii Moldova, se instituie prin hotărâre a prim-ministrului și este compusă din următorii membri cu drept de vot: un reprezentant al Ministerului Energiei; un reprezentant al Ministerului Mediului; un reprezentant al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică; un reprezentant al Serviciului de Informații și Securitate; un reprezentant al Universității Tehnice a Moldovei; un reprezentant al Centrului Național pentru Energie Durabilă; un reprezentant al Institutului de Energetică și trei experți independenți de nivel înalt cu experiență internațională.

5. Fundamentarea economico-financiară

Scopul principal al proiectului de lege este să stimuleze inovația în sectorul energetic național. Acesta introduce un cadru de reglementare favorabil, oferind participanților un regim special pentru o perioadă determinată. Astfel, se încurajează soluțiile inovatoare și se sprijină dezvoltarea producției de energie electrică din surse regenerabile, optimizarea stocării acestora, precum și adoptarea de soluții alternative avansate pentru furnizare, distribuție sau consum de energie.

Implementarea prevederilor proiectului asociate de funcționarea Secretariatului Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei nu va implica cheltuieli financiare suplimentare din Bugetul de Stat. Competențele esențiale ale autorităților administrației publice vor fi îndeplinite în limitele efectivului angajaților acestor instituții stabilit de Guvern, conform alocațiilor bugetare.

Costurile legate de colaborarea cu experții independenți vor fi determinate în funcție de complexitatea fiecărui proiect implementat, fiind suportate din fondurile special alocate pentru fiecare proiect în parte. Reieșind din analizele efectuate, reiterăm că la această etapă nu este posibil să se efectueze o identificare detaliată a costurilor. Lipsa estimărilor de costuri exacte, împiedică orice analiză solidă și concluzii fundamentale privind costurile necesare implementării proiectelor de testare inovativă în

materie de reglementare în domeniul energiei. Astfel, orice estimare fixă, va atrage după sine un număr semnificativ de ipoteze care vor fi supuse unui nivel ridicat de incertitudini.

Pentru atingerea scopului propus de implementarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare este preconizată recepționarea unui sprijin financiar extern, recepționat prin intermediul mecanismelor UNDP.

6.Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de Lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei include în dispoziții tranzitorii propunerii pentru modificarea unor acte normative, necesare pentru implementarea prevederilor Legii, în conformitate cu prevederile art.62 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul de lege propus pentru aprobare include dispoziții specifice pentru derogări. Odată adoptat, acesta va avea forță juridică echivalentă cu actul legislativ de la care se face derogarea.

Având în vedere domeniul extensiv și în mare parte imprevizibil legat de tipurile de inovații care ar putea fi propuse pentru testare, nu este fezabil să specificăm derogările de la prevederile concrete pentru care se vor acorda derogări în cazul fiecărui proiect inovativ.

În cazul în care sunt necesare astfel de modificări, Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei propune Guvernului acțiunile necesare, asigurând un filtru riguros de analiză a necesității acordării unor derogări de la dispozițiile normative în cazul specific al fiecărui proiect inovativ aprobat

Practica acordării derogărilor de la obligațiile stabilite în legislația națională este larg răspândită în statele-membre ale UE, cât și în Republica Moldova. Pentru a demonstra acest lucru cu exemple din legislația națională, armonizată cu standardele UE, aducem în atenție prevederile alin. (4) art. 2 din Legea nr. 227/2022 privind emisiile industriale, care stipulează "Prevederile prezentei legi nu se aplică activităților de cercetare și dezvoltare sau testare a noilor produse și procese"; prevederile alin. (1) art.3 din Legea nr.852/2002 stipulează derogări de la interzicerea producerii, comercializării și utilizării substanțelor care distrug stratul de ozon dacă acestea reprezintă mostre destinate activităților de cercetare, dezvoltare sau utilizării în scopuri analitice, în laboratoarele de control al calității produselor și altele.

Legile pentru care se propune acordarea de derogări în scopul dezvoltării de proiecte inovative au ca obiect de reglementare energetică.

În scopul punerii în aplicare a Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, urmează a fi efectuate modificări ce se referă la următoarele acte legislative și normative:

- Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică
- Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică
- Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale
- Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării
- Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile
- Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică
- Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale

Pentru asigurarea implementării eficiente a proiectului legii, urmează să fie elaborate și aprobate următoarele acte secundare:

- Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic, și
- Regulamentul privind procedura, funcționarea și atribuțiile Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul Legii a fost supus procedurii de examinare și avizare în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 privind actele normative.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei (compartimentul „Transparența”, directoriul *Transparență decizională*) și pe pagina web www.particip.gov.md.

Proiectul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este elaborat cu susținerea proiectului implementat de către PNUD, în procesul de elaborare, au fost implicați consultanți naționali și experți internaționali.

Proiectul a fost consultat și susținut de către membrii Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru.

<https://www.moldpres.md/news/2024/01/25/24000520>

Ministerul Energiei a organizat pe 5 martie 2024 consultări publice asupra proiectului.

<https://energie.gov.md/ro/content/companiile-vor-putea-solicita-derogari-de-la-legislatie-pentru-testa-solutiile-inovative>

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Obiecțiile primite în avizul nr. ELO24/9663 din 10 mai 2024 au fost acceptate.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul a fost examinat de către Centru de Armonizare a Legislației, fiind susținut prin avizul nr. 31/02-69-2610 din 06 martie 2024

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul actului normativ a fost supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției, iar obiecțiile primite în avizul nr. nr.04/2-4476 din 30 aprilie 2024 au fost acceptate.

11. Constatările altor expertize

Proiectul de Hotărâre de Guvern conține prevederi care pot fi tratate ca având impact asupra activității de întreprinzător, în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.

În acest sens, a fost elaborată Analiza de impact la Proiectul legii de modificare, conform cerințelor Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, iar Analiza de impactului de reglementare a fost analizată și susținută în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 30 ianuarie 2024. Suplimentar proiectul de Lege a fost examinat și susținut în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 25 iunie 2024.

De asemenea, relevăm că Proiectul legii de modificare nu cade sub incidența altor expertize necesare a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Secretar general al ministerului

Andrei GRÎȚCO

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) repetate
la proiectul Legii cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei
(număr unic 161/MEn/2024)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Academia de Științe a Moldovei (nr 244-12/7 din 03.05.2024)	Prin prezenta, vă informăm că Academia de Științe a Moldovei avizează pozitiv proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (număr unic 161/Men/2023). Totodată, atenționăm că în Nota Informativă, la capitolul modificărilor care urmează a fi efectuate la actele legislative și normative, pagina 6, în listă sunt incluse în mod repetat Legea nr.209/2016 privind deșeurile și Legea nr.1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului. De asemenea, sintagma „prevederile alin.1) art.3 din Legea nr.852/2002 stipulează derogări de la interzicerea producerea, comercializarea și utilizarea substanțelor” se va înlocui cu sintagma „prevederile alin.1) art.3 din Legea nr.852/2002 stipulează derogări de la interzicerea producerii, comercializării și utilizării substanțelor”	Se acceptă Nota informativă a fost modificată.
Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (nr 767 din 08.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
Agentia Nationala pentru Reglementare in Energetică (ANRE) (nr. 03-03/2341 /03.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) (nr. 165 din 03.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord” (nr. 400-08/0613 din 03.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	

IP Centrul Național pentru Energie Durabilă (IP CNED) (nr. 25-245 din 07 mai 2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
Consiliului Concurenței (nr. DJ-06/317-627 din 10 mai 2024)	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 10 mai 2024, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul de hotărâre pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (număr unic 161/MEn/2024) și, își reiterează poziția expusă pe seama acestuia în avizul Plenului Consiliului Concurenței nr. DJ-06/154-379 din 22 martie 2023, având în vedere că obiecțiile și propunerile Consiliului Concurenței nu au fost luate în considerare la definitivarea proiectului. În acest context, repetat semnalăm îngrijorarea privind participarea reprezentantului Consiliului Concurenței în cadrul <i>Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei</i> cu drept de vot, având în vedere că Consiliul Concurenței, ca autoritate națională de concurență, nu are rolul de reglementare și supraveghere a piețelor din domeniul energiei. Subsecvent, atribuțiile reprezentantului Consiliului Concurenței în cadrul Comisiei menționate nu sunt specifice unei autorități de concurență și ar putea contraveni cu atribuțiile sale prevăzute de Legea concurenței nr. 183/2012 și Legea nr. 139/2012. În acest scop, repetat semnalăm despre premisele unui risc de conflict de interes instituțional al Consiliului Concurenței, care nu dispune de competențe pentru a se expune ex-ante în procesul de selectare și aprobare a solicitanților de spații. Totodată, această prevedere va împiedica realizarea competenței ex-post de investigare a încălcărilor legislației din domeniul concurenței, inclusiv și a încălcărilor Legii nr. 139/2012, asigurată Consiliului Concurenței de art. 39 al Legii concurenței. Astfel, luând în considerare că atribuțiile Comisiei exced atribuțiile angajaților Consiliului Concurenței prevăzute de Legea nr.183/2012, considerăm imperios de a fi exclusă autoritatea de concurență din componența Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.

	Proiectul prevede unele măsuri de sprijin care sunt reglementate de Legea cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012. În acest sens, învederăm despre faptul că conținutul proiectului nu corespunde cu cerințele de conținut stabilite de alin.(4) al art. 6 din Legea nr. 139/2012, întrucât, nu prevede clar formele și obiectivele măsurilor de sprijin propuse.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
	Totodată, în mod repetat atragem atenția la faptul că în conținutul proiectului nu este clar prevăzut statutul juridic al <i>Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei</i> și nu este clar stabilită entitatea care va purta răspunderea pentru acțiunile sau inacțiunile de intervenție pe piață ce ar putea avea ca efect limitarea concurenței, respectiv nu este clar cine va avea nemijlocit calitatea procesuală în instanța de judecată de participant - reclamant sau pârât: Comisia, Ministerul Energiei sau Guvernul la contestarea în instanța de judecată a deciziilor Comisiei.	Se acceptă Proiectul a fost modificat. Au fost delimitate clar atribuțiile și actele emise de către Comisia, Minister și Guvern. Din această perspectivă, Comisia emite recomandări care nu sunt acte administrative, deciziile de aprobare a proiectelor inovative fiind emise de Guvern prin hotărâri, acestea reprezentând actul administrativ individual care poate fi contestat în instanță. Art.6 a fost completat cu lit.g) „g) are calitate de parte în cazul contestării hotărârii de aprobare.”
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova (nr.21/ 1-1768 din 01.04.2024)	<i>La proiectul legii:</i> MIDR consideră că derogările prevăzute la art.39 sunt prea extinse: (...) stabilirea în dispoziții finale și tranzitorii a unor derogări de la 29 de legi integrale, inclusiv care au fost abrogate (de exemplu: Legea nr.116/2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase (art.39 alin.(22)) sau în privința cărora este adoptată o lege (Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023), care stipulează momentul abrogării lor, cum este cazul: Legii nr.721/1996 privind calitatea în construcții (art.39 alin.(7)), Legii nr.835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului (art.39 alin.(8), Legii nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (art.39 alin.(9)), lucru inacceptabil (...), derogarea fiind admisă cu titlu de excepție. În acest sens, MIDR consider în special prea extinse derogările cu privire la Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023, Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, Legea nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare,	Se acceptă Proiectul a fost modificat, în sensul prevederii de derogări exclusiv cu privire la actele normative din domeniul energiei, și anume: • Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică • Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică • Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale • Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării • Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile • Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică • Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale

	La art.12 alin. (3) din proiect, acesta urmează a fi exclus sau reformulat, având în vedere necesitatea clarificării a aspectului care pot fi „acțiunile și/sau omisiunile” pentru care nu se aplică sancțiuni. La caz menționăm că, în cazul în care implementarea proiectului generează careva distrugerii sau acțiunile de testare au un grad ridicat de pericol, nu pot fi aplicate nici un fel de derogări de la normele legale generale.	Se acceptă Proiectul a fost modificat, în sensul eliminării dispozițiilor respective.
	Art.13 din proiect urmează a fi completat cu prevederi care ar stabili statutul Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și modul de organizare a activității secretariatului, în special în partea ce ține de remunerarea personalului antrenat. Astfel, se consideră oportun de a menționa expres că, calitatea de membru a Comisiei este o activitate neremunerată, iar funcționarea secretariatului este asigurată de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.	Nu se acceptă Modul de organizare a activității secretariatului se va reglementa prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, legea
	La art.16 alin.(4) din proiect, textul „<i>planul local de amenajare a teritoriului și/sau urbanism</i>” se va substitui cu cuvintele „<i>documentația de amenajare a teritoriului și documentația de urbanism</i>”.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova (nr.21/1-2490 din 07.05.2024)	<i>La proiectul legii:</i> La art.2 alin.(2) se va exclude textul „, , <i>inclusiv, dar fără a se limita la următoarele domenii:</i> <i>servicii de flexibilitate și de echilibrare;</i> <i>stocare;</i> <i>integrarea gazelor regenerabile, inclusiv a gazelor cu emisii reduse de dioxid de carbon, inclusiv a hidrogenului;</i> <i>electromobilitate;</i> <i>comunitățile energetice;</i> <i>rețele de energie electrică și de gaze naturale inteligente;</i> <i>integrarea surselor de energie regenerabilă;</i> <i>stabilirea tarifelor și prețurilor în domeniul energetic;</i> <i>digitalizarea proceselor de distribuție și transport a energiei;</i> <i>implementarea noilor tehnologii și soluții constructive în rețelele de distribuție și transport a energiei.”.</i> În cazul în care prevederile legii se extind asupra tuturor proiectelor care întrunesc careva cerințe, enumerarea domeniilor de aplicare a legii nu	Se acceptă Proiectul a fost modificat, în sensul eliminării domeniilor prevăzute cu titlu exemplificativ.

	este necesară. Enumerarea acestor domenii este posibilă în cazul în care prevederile legii se aplică doar domeniilor specificate. 2. În contextul obiecției menționate <i>supra</i>, în cazul în care se vor menține domeniile specificate, se consideră oportun de completat art.5 al proiectului cu noțiunea „<i>electromobilitate</i>”, pentru a avea o imagine clară ce presupune acest domeniu.	
	La art.12: - alin.(1), se propune substituirea cuvintelor „<i>Titularul unei hotărâri de aprobare</i>” cu cuvântul „<i>Participantul</i>”; - alin.(2), primul enunț se va exclude deoarece nu este clar obiectul de reglementare al acestuia. Concomitent atragem atenția că printr-o hotărâre a Guvernului pot fi acordate derogări doar de la prevederile aprobate de Guvern, dar nu și de la prevederile aprobate la nivel de lege. - alin.(3) se va revizui, deoarece exonerarea expresă de la răspundere a participantului nu poate fi acceptată. Mai mult, luând în considerare că domeniile de aplicare a legii au un grad înalt de risc, hotărârea Guvernului trebuie să reglementeze clar măsurile de siguranță care trebuie realizate de participant. - alin. (4) se va redacta în acord cu obiecțiile expuse la alin.(2).	Se acceptă Proiectul a fost modificat, în sensul: • înlocuirii expresiei „<i>Titularul unei hotărâri de aprobare</i>” cu termenul „<i>Participantul</i>”; • eliminării primului enunț din alin.(2); • eliminării alin.(3) • revizuirii alin.(4). De asemenea, alin.(2) a fost revizuit după cum urmează: “<i>Hotărârea de aprobare acordă o derogare de la prevederile specifice din domeniul energiei, exploatării și racordării instalațiilor de producere a energiei sau de la orice altă prevedere legală specificată la dispozițiile tranzitorii, care împiedică sau îngreunează în mod substanțial punerea în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare. Participantul nu beneficiază de nicio derogare de la obligația de a plăti taxe și impozite sau de la nivelul taxelor și tarifelor de impozitare aplicate în conformitate cu legislația în vigoare.</i>” Menționăm că hotărârea de aprobare acordă o derogare de la dispozițiile legale menționate în executarea prezentei legi, precum și a modificărilor actelor normative prevăzute la art. 37 care permit acordarea de derogări în condițiile legii.
	Art.16 alin.(1) se va revizui, ori întreprinderea sau persoana fizică interesată de aprobarea unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic nu poate iniția elaborarea unui proiect de hotărâre de Guvern.	Se acceptă Proiectul a fost modificat, după cum urmează: “Articolul 16. Solicitarea de aprobare a unui proiect de testare inovativă în materie de

		reglementare în domeniul de către întreprinderea sau persoana fizică interesată (1) O întreprindere sau persoana fizică interesată de aprobarea unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic poate depune o solicitare de aprobare a acestuia.”
	Art.19 se va reformula prin prisma prevederilor art.6 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, în partea ce ține de emiterea unei „hotărâri motivate”. Mai mult, conform prevederilor Legii prenotate, Guvernul aprobă hotărâri, dar nu le emite (Cancelaria de Stat asigură emiterea numerelor acestora și aducerea spre cunoștință în modul stabilit).	Se acceptă Proiectul a fost modificat, după cum urmează: „După examinarea recomandării emise de Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, Guvernul va aproba: a) o hotărâre de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei a proiectului-pilot în cazul în care solicitarea îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, art. 10, art. 11 și/sau art. 15, după caz, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre; b) o hotărâre de respingere a cererii în cazul în care solicitarea nu îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, art. 10, art. 11 și/sau art. 15, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre; c) o hotărâre de prelungire a duratei aprobării pentru un proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic atunci când se consideră justificată prelungirea perioadei de testare pentru a atinge scopul și obiectivele proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre.”
	Prevederile art.20 urmează a fi reconsiderate, ori conform art.6 al proiectului, competențele descrise aparțin exclusiv Guvernului, dar nu	Se acceptă Proiectul a fost modificat, după cum urmează:

organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii.

“Articolul 20. Hotărârile Guvernului cu privire la retragerii aprobării și de constatare a încetării dreptului de a opera în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

După examinarea recomandării emise de Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei și la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii, Guvernul va aproba:

a) o hotărâre de retragere a aprobării unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în cazul în care sunt incidente prevederile art. 24 alin. (5) și alin. (6), cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre. Hotărârea de retragere impune obligația de a restabili situația existentă anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și persoana responsabilă de restabilirea situației existente anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În cazul în care restabilirea situației existente anterioare nu este posibilă, Guvernul impune orice altă măsură necesară pentru a realiza o astfel de restabilire, în măsura posibilului;

b) o hotărâre de constatare a încetării dreptului de a opera în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în cazul în care sunt incidente prevederile art. 25 sau art. 26, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre. Hotărârea de constatare a

		<i>încetării impune obligația de a restabili situația existentă anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, precum și persoana responsabilă de restabilirea situației existente anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În cazul în care restabilirea situației existente anterioare nu este posibilă, Guvernul impune orice altă măsură necesară pentru a realiza o astfel de restabilire, în măsura posibilului.”</i>
	La art.21 alin.(2) , trimiterea către alin.(1) al art.18 se va revedea, deoarece art.18 nu are alineate distincte numerotate cu cifre.	Se acceptă Proiectul a fost modificat, în sensul introducerii unei trimiteri la art.19 lit.(c)
	La art.39 lit.b) , se propune extinderea termenului de intrare în vigoare a legii până la 10 luni pentru a fi identic cu termenul de elaborare a altor acte normative. În cazul menținerii discrepanțelor pot fi înregistrate dificultăți în procesul de implementarea a legii.	Nu se acceptă Potrivit art.56 alin.(1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „ (1) <i>Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.”</i> În scopul prevenirii discrepanțelor cu privire la implementarea legii, regulamentele secundare se află în curs de elaborare.
Ministerul Mediului (13-05/1330 din 16.05.2024)	În contextul examinării repetate a proiectului de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (număr unic 161/MEn/2024) și reiterăm poziția expusă anterior, conform căreia prevederile art. 12 alin. (2) care stipulează derogări de la prevederi specifice din domeniul energiei, amenajării teritoriului, construcțiilor, mineritului, protecției mediului, conservării naturii, gestionării apelor, protecției patrimoniului cultural și instalării, exploatării și racordării instalațiilor de producere a energiei, de la normele de procedură fiscală	Se acceptă, Proiectul a fost modificat prin excluderea derogărilor

	sau de la orice altă prevedere legală, care împiedică sau îngreunează în mod substanțial punerea în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare au un caracter mult prea general și creează premise apariției neconcordanțelor legislative.	
Ministerul Finanțelor (nr.07/5-09/111 din 02.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
Ministerul Justiției (nr.04/2-4476 din 30.04.2024)	<i>La proiectul legii:</i> Cu titlu de observație generală, în ceea ce privește derogările enunțate în proiect (art. 5, 12 alin. (2), (4), art. 16 alin. (1), art. 17 alin. (2), art. 24 alin. (1), (2), (4), art. 25, 27, 38), atragem atenția că derogarea, ca procedeu, reprezintă o excepție de la dispozițiile unui act normativ, care poate fi prevăzută în cuprinsul acestuia într-un alt act normativ de același nivel sau de nivel superior. Datorită caracterului său, derogarea este, de regulă, expresă și este de strictă aplicare, neputând fi extinsă prin interpretare. În cazul reglementărilor derogatorii, se va folosi formula „prin derogare de la...”, urmată de menționarea reglementării de la care se derogă și nu de actul normativ în întregime. Semnalăm că recurgerea la norme de derogare se admite pentru ocrotirea unui interes superior, pentru protecția deosebită a unei anumite categorii de persoane, din motive de economicitate și oportunitate etc. În toate cazurile, însă, normele derogatorii de la prevederile legislației trebuie să fie temeinic justificate, fapt ce lipsește în conținutul notei informative. Din acest considerent, urmează a fi examinat suplimentar conceptul propus al legii și argumentarea necesității completării actelor normative prevăzute la art. 39 cu norma de derogare integrală de la acestea, fapt ce este inadmisibil. Mai mult, stabilirea unor norme juridice derogatorii pentru o anumită activitate în raport cu alte genuri de activitate vine în contradicție cu caracterul actului normativ, consfințit la art. 4 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , potrivit căruia „Actul normativ are caracter public, obligatoriu, general și impersonal.” Prin urmare, în contextul unei abordări sistemice și uniforme, promovarea normelor derogatorii poate crea precedente, astfel, se consideră irelevant acest fapt.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
	La art. 12 alin. (2), în virtutea caracterului obligatoriu al actelor normative, cuvintele „în vigoare” se vor exclude.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.

La art. 13 alin. (5), pentru rigoare redacțională, propunem substituirea expresiei „unei nominalizări făcute” cu expresia „unei nominalizări efectuate”.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
Din denumirea art. 23 se vor exclude cuvintele „a punerii” ca fiind excedente în acest caz.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
Conținutul art. 28 recomandăm a fi reexaminat prin prisma prevederilor art. 476 din <i>Codul civil</i> și legilor conexe domeniului proprietății intelectuale, în care este reglementat modul de transmitere a drepturilor de proprietate intelectuală. În acest context, alin. (2) nu se referă la obiectul de reglementare al prezentei legi și urmează a fi exclus.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
La art. 29 alin. (1), pentru evitarea unui paralelism legislativ, este necesară excluderea normei referitoare la dreptul de acces la informațiile publice prevăzute de <i>Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public</i>, or, accesul la informațiile de interes public, care poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporționalității, este stabilit la art. 8 al Legii nominalizate.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
La art. 33 alin. (4), pentru respectarea uzanțelor normative, după cuvântul „activităților” se va exclude articolul „a”, iar cuvintele „prin hotărâre a Guvernului” se vor substitui cu cuvintele „de Guvern”.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
La art. 37 se va ține cont că, prevederile generale privind survenirea răspunderii poartă un caracter declarativ și necesită a fi excluse. Răspunderea juridică trebuie să fie prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
La art. 38: la alin. (1), atenționăm că norma propusă este conceptual inadmisibilă, deoarece acțiunea de ne reprezentare a raportului final, prevăzut la art. 35 nu constituie contravenție. În conformitate cu art.10 din Codul Contravențional, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Mai mult, acțiunea de ne reprezentare în termenul stabilit a unui raport final nu se încadrează în obiectul de reglementare al art. 163¹ din <i>Codul</i>	Se acceptă Proiectul a fost modificat.

	<i>contravențional</i>, care stabilește faptele ce constituie contravenții și aplicarea sancțiunilor în cazul neîndeplinirii prescripțiilor emise de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. În context, reiterăm necesitatea excluderii din proiect a modificării propuse la <i>Codul contravențional</i>, din motivele enunțate mai sus. Subliniem că, deși în sinteza obiecțiilor și propunerilor s-a indicat că obiecția se acceptă, iar proiectul a fost modificat, de fapt amendamentul în cauză nu a fost exclus.	
	Subsidiar, semnalăm că potrivit art. 63 alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, dacă se modifică un singur articol sau punct dintr-un singur act normativ, în partea dispozitivă, anterior denumirii actului de modificare se face referire expresă la articolul sau punctul modificat și la actul normativ respectiv. Elementul structural de bază al actului legislativ (art. 51 din <i>Legea nr. 100/2017</i>) este articolul, care are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleași idei. Articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde (în cazul în care articolul are doar un singur alineat, acesta nu se numerează (a se vedea: art. 18 alin. (1)). Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
	Conform prevederilor art. 54 din <i>Legea nr. 100/2017</i>, proiectul se va expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc. Textul articolelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări, iar terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în conformitate cu terminologia juridică, aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni (a se vedea: „spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei” (art. 7 lit. b), „spațiile de testare în materie de reglementare în sectorul energetic” (art. 7 lit. a), „derogări” (art. 12 alin. (2), „exceptări” (art. 2 alin. (1).	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
Ministerul Justiției (din 13.06.2024, în regim de lucru)	La art. 11: la alin. (1) lit. c) infracțiunile menționate urmează a fi aduse în conformitate cu infracțiunile prevăzute de <i>Codul penal</i> (a se vedea: art. 278 Actul terorist; art. 279 Finanțarea terorismului; art. 47 califică Organizația (asociația) criminală, dar săvârșirea infracțiunii prin orice formă de participare constituie o circumstanță agravantă la stabilirea	Se acceptă Proiectul a fost modificat, după cum urmează: „(1) Guvernul nu aprobă un proiect al unui solicitant în cazul în care una sau mai multe dintre următoarele circumstanțe sunt incidente:

	pedepsei; art. 324 Coruperea pasivă; art. 325 Coruperea activă; capitolul XVI Infracțiuni de corupție în sectorul privat; art. 260 ⁶ Frauda informatică; art. 168 Munca forțată; art. 135 ¹ Infracțiuni împotriva umanității; art. 165 Traficul de ființe umane).	(...) c) <i>solicitantul a fost condamnat printr-o hotărâre definitivă a unei instanțe pentru una dintre următoarele infracțiuni: infracțiuni contra securității publice și a ordinii publice, corupere activă, corupere pasivă, spălare banilor, munca forțată, infracțiuni împotriva umanității sau traficul de ființe umane.”</i>
	La art. 12: alin. (1) este declarativ, prin urmare se va revizui sau exclude; la alin. (2): textul „prevederile legii, ale altor acte normative aplicabile, precum și ale hotărârii de aprobare se stabilesc derogările de la legislația” este expus confuz și se va revizui pentru claritate; în propoziția a doua cuvintele „În acest sens” se vor exclude, iar referința la „dispozițiile tranzitorii” urmează a fi exclusă, deoarece acestea nu se regăsesc în textul proiectului (a se vedea: alin. (4) și alte cazuri similare din proiect); propoziția a treia se va exclude, or <i>sistemul taxelor și impozitelor de stat</i> constituie obiect de reglementare al <i>Codului fiscal</i> (semnalăm că noțiunea „taxe și tarife de impozitare” nu se regăsește în legislația fiscală națională); la alin. (3) nu este clară semnificația expresiei „sanțiuni administrative” și nici de la ce fel de răspundere va fi exonerat participantul. Astfel, pentru claritatea normei, propunem revederea acesteia și expunerea conform cadrului normativ național. Art. 22 este declarativ și lipsit de logică, în măsura în care procedura de punere în aplicare a proiectului de testare inovativă este una destul de complicată și include un șir de aprobări, prin urmare, este evident că acesta nu va putea fi pus în aplicare până la aprobare.	Se acceptă Proiectul a fost modificat, după cum urmează: „Articolul 12. Activități în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei <i>(1) Hotărârea de aprobare acordă o derogare de la prevederile specifice din domeniul energiei care împiedică sau îngreunează în mod substanțial punerea în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.</i> <i>(2) Prevederile alin. (1) se aplică unui proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei pe toată durata acestuia, indiferent de modificările legislative care intervin pe durata de implementare a proiectului respectiv.”</i>
	Denumirea art. 26 se va ajusta conform conținutului acestui articol, prin care se reglementează solicitarea participantului privind încetarea proiectului de testare inovativă.	Se acceptă Proiectul a fost modificat, după cum urmează:

		„ Articolul 26. Încetarea participării în spațiul de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei ”
	La art. 27 referința la art. 18 se va face fără indicarea alin. (1), întrucât art. 18 este constituit dintr-un singur alineat.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
	La art. 29 alin. (1), pentru evitarea unui paralelism legislativ, este necesară excluderea normei referitoare la dreptul de acces la informațiile publice prevăzute de <i>Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public</i> , or, accesul la informațiile de interes public, care poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporționalității, este stabilit la art. 8 al Legii nominalizate.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
	La art. 39 , la lit. a) și b) cuvintele „de la publicarea legii” se vor substitui cu cuvintele „de la data intrării în vigoare a prezentei legi”, iar numerotarea cu alin. (1) se va exclude, întrucât articolul este constituit dintr-un singur alineat.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
	Elementul structural de bază al actului legislativ (art. 51 din <i>Legea nr. 100/2017</i>) este articolul, care are caracter unitar și conține una sau mai multe dispoziții cu raport direct între ele și subordonate uneia și aceleiași idei. <u>Articolele</u> pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. <u>Alineatul</u> poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Subsidiar observațiilor expuse supra, remarcăm că, textul proiectului în mare parte este expus în formă narativă, fapt pentru care considerăm necesară revizuirea integrală sub aspectul conferirii unui caracter concret, precum și a expunerii cu utilizarea unui limbaj juridic, or în varianta actuală acesta este greu de asimilat, fapt ce va face dificilă implementarea și aplicarea legii. Astfel, conform prevederilor art. 54 din <i>Legea nr. 100/2017</i> , proiectul se va expune într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc. Textul articolelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări, iar terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în conformitate cu terminologia juridică, aceleași	Se acceptă Proiectul a fost modificat

	noțiuni se exprimă prin aceiași termeni (a se vedea: „spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei” (art. 7 lit. b), „spațiile de testare în materie de reglementare în sectorul energetic” (art. 7 lit. a)).	
Raport de expertiză anticorupție (nr. ELO24/9663 din 10.05.2024)	Recomandăm, solicitarea opiniei și a Cancelariei de Stat asupra proiectului. Art.3 alin.(1) Articolul 3. Criterii de eligibilitate (1) Decizia de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei se emite în baza următoarelor criterii cumulative de eligibilitate: Obiecții: Utilizarea expresiei <i>”în baza următoarelor criterii cumulative de eligibilitate:”</i> atribuie caracter ambiguu normei și poate determina interpretarea extensivă a atribuțiilor exercitate în context de către agenții publici. Deficiența prenotată, denotă neîntrunirea exigențelor vizate de art.3 alin.(1) lit.d) și art.54 alin.(1) lit.a) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, sub aspectul predictibilității normelor juridice. Recomandări: Substituirea expresiei <i>”în baza următoarelor criterii cumulative de eligibilitate:”</i> cu expresia <i>”la întrunirea cumulativă a următoarelor criterii de eligibilitate”</i>.	Nu se acceptă Pentru a asigura proporționalitatea eforturilor în conformitate cu tehnica legislativă, la ultima etapă de promovare a actului normativ, în urma reavizării și coordonării proiectului în regim de lucru, nu se admit astfel de obiecții pentru a evita targiversarea aprobării acestuia. Ministerul Justiției avea posibilitatea de a veni cu astfel de obiecții în etapa de avizare sau reavizare. Se acceptă Proiectul a fost modificat.

Art.5, 12, 24

Obiecții:

Primo, se remarcă faptul că utilizarea noțiunii de "decizie de aprobare" nu corespunde terminologiei vizate de art.102 alin.(1)-(2), (5) al Constituției RM, art.6, art.14 al Legii nr.100/2017, art.22 alin.(2) lit.h) alin.(3) al Legii nr.136/2017 și practicii de reglementare relevante în context. În context, reținem faptul că utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen/aceluiasi termen pentru fenomene diferite reprezintă folosirea neuniformă sau necorespunzătoare a noțiunilor în textul reglementării prin recurgerea la sinonime pentru a desemna același fenomen și/sau prin aplicarea aceleași noțiuni la menționarea fenomenelor distincte, determină caracterul neuniform al terminologiei utilizate și poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei (tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării, etc.).

Conform art.102 alin.(1)-(2), (5) al Constituției RM: *Articolul 102 Actele Guvernului. (1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.*

(2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

(3) Ordonanțele se emit în condițiile articolului 106².

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii care au obligația punerii lor în executare și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Nepublicarea atrage inexistența hotărârii sau ordonanței.

(5) Dispozițiile se emit de Prim-ministru pentru organizarea activității interne a Guvernului.

Conform art.6, art.14 al Legii nr.100/2017: *Articolul 6. Categoriile actelor normative Legislația Republicii Moldova este constituită din următoarele acte normative:*

a) Constituția Republicii Moldova;

b) legile și hotărârile Parlamentului;

c) decretele Președintelui Republicii Moldova;

d) hotărârile și ordonanțele Guvernului;

e) actele normative ale autorităților administrației publice centrale de specialitate;

f) actele normative ale autorităților publice autonome;

g) actele normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special; h) actele normative ale autorităților administrației publice locale.

Se acceptă

Proiectul a fost modificat.

Revizuirea prin prisma art.102 alin.(1)-(2), (5) al Constituției RM și art.6, art.14-15 al Legii nr.100/2017 a categoriei de act al Guvernului prin care se aprobă un proiect de testare inovativă în materie de reglementare (Substituirea pe parcursul normelor vizate supra a noțiunii de "decizie de aprobare")

Articolul 14. Hotărîrea Guvernului. (1) Hotărîrea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern

pentru: a) exercitarea atribuțiilor Guvernului și pentru organizarea executării legilor;

b) aprobarea proiectelor de lege, proiectelor de hotărîre a Parlamentului și proiectelor de decret al Președintelui Republicii Moldova, inițiate de către Guvern;

c) inițierea negocierilor asupra tratatelor internaționale;

d) alte scopuri pentru care este necesară adoptarea unei hotărîri de Guvern.

(2) Relațiile sociale care necesită o reglementare detaliată se stabilesc prin regulamente, instrucțiuni, statute, reguli, metodologii, aprobate prin hotărîre de Guvern.

Conform art.22 alin.(2) lit.h) alin.(3) al Legii nr.136/2017: Articolul 22. Atribuțiile Prim-ministrului (2) Prim- ministrul exercită următoarele atribuții: h) în exercitarea funcțiilor și atribuțiilor sale, emite decizii privind organizarea activității ministerelor și altor autorități administrative centrale și structurilor organizaționale din sfera lor de competență;

(3) În exercitarea funcțiilor și atribuțiilor sale, Prim-ministrul emite decizii.

Redacția propusă spre examinare, vizează prerogativa Guvernului, de a determina prin decizia de aprobare a unui proiect de testare inovativă, în fiecare caz aparte, regimul juridic aplicabil ("acordă o derogare de la prevederile specifice din domeniul energiei, amenajării teritoriului, construcțiilor, mineritului, protecției mediului, conservării naturii, gestionării apelor, protecției patrimoniului cultural și instalării, exploatării și racordării instalațiilor de producere a energiei, de la normele de procedură fiscală sau de la orice altă prevedere legală"; " stabilește că nu se vor aplica sancțiuni administrative, exonerând de la răspundere participantul pentru acțiunile și/sau omisiunile acestuia legate strict de implementarea proiectului de testare inovativă în materie de reglementare, desfășurat în conformitate cu decizia de aprobare"). Cu referire la mecanismul reglementat, se impune clarificarea unor aspecte ce țin de clasificarea, ierarhica și corelația normelor juridice prin prisma principiilor generale de drept și rigorilor de tehnică vizate de art.3, 5, 7, 14 al Legii nr.100/2017, după cum urmează:

Articolul 3. Principiile activității de legiferare (1) La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:

- a) constituționalitatea;
- b) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale;
- c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente;
- d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice;
- e) asigurarea transparenței, publicității și accesibilității;
- f) respectarea ierarhiei actelor normative.

(2) La elaborarea unui act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător se respectă principiile stabilite de Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. (3) Actul normativ trebuie să corespundă prevederilor Constituției Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, precum și legislației Uniunii Europene.

(4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:

- a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;
- b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Articolul 5. Clasificarea normelor juridice

(1) În funcție de caracterul lor, normele juridice se împart în generale, speciale și derogatorii.

(2) Normele juridice generale sînt aplicabile fie tuturor raporturilor sociale sau subiecților de drept, fie unor categorii de raporturi sau de subiecți, fără a-și pierde caracterul de generalitate.

(3) Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

(4) Normele juridice derogatorii sînt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sînt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie.

Articolul 7. Corelația actelor normative

(1) Forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului. Limitele de competență privind adoptarea, aprobarea sau emiterea actelor normative sînt stabilite de Constituția Republicii Moldova, de Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern și de alte acte normative.

(2) Actul normativ cu forță juridică superioară poate modifica sau abroga un act normativ cu forță juridică inferioară al aceluiași emitent. În cazul modificării exprese a actului inferior, modificarea are aceeași forță juridică ca și actul modificat.

(3) În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art.5 alin.(3) și (4).

Astfel, atenționăm asupra faptului că, actele normative se elaborează în funcție de ierarhia lor, de categoria acestora și de autoritatea publică competentă să le adopte. În conformitate cu art. 102 din Constituție, art. 37 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 44 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârile Guvernului se adoptă pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor.

În aceeași ordine de idei, urmând jurisprudența Curții Constituționale, atenționăm că, Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Hotărârea Guvernului este un act juridic secundum legem, Guvernul, exercitând atribuția de executare a legilor, la promovarea unor acte normative nu poate intra în aria de competență a autorității legislative.

În acest sens, subliniem că, Curtea Constituțională a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domeniul nereglementat de lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71).

Recomandări:

1. *Revizuirea prin prisma art.102 alin.(1)-(2), (5) al Constituției RM și art.6, art.14-15 al Legii nr.100/2017 a categoriei de act al Guvernului prin care se aprobă un proiect de testare inovativă în materie de reglementare*

(Substituirea pe parcursul normelor vizate supra a noțiunii de "decizie de aprobare")

Astfel, regimul juridic aplicabil, facilitățile acordate și eventuala exonerare de răspundere a participantului constituie obiectul de reglementare a proiectului de lege supus expertizei și urmează să se regăsească ad literam în textul legii (conform argumentării vizate de autor în nota de argumentare a proiectului: "Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei emite recomandarea cu privire la aprobare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare

pentru care sunt prevăzute derogari de la anumite dispoziții ale cadrului de reglementare în domeniul energiei, al amenajării teritoriului, al construcțiilor, mineritului, protecției mediului, conservării naturii, gospodăririi apelor, protecția patrimoniului cultural și instalării, exploatarea și racordării instalațiilor de producere a energiei electrice de la normele de procedură fiscală, urmând ca Guvernul să adopte prin Hotărâre de Guvern decizia de aprobare sau respingere a proiectului respectiv".

3. La noțiunea Decizie de aprobare, expresia "și care stabilește derogări de la prevederile legale în domeniul energiei, amenajării teritoriului, construcțiilor, mineritului, protecției mediului, conservării naturii, gospodăririi apelor, protecției patrimoniului cultural și instalării, exploatarea și racordării instalațiilor de producere a energiei, de la normele de procedură fiscală sau de la orice alte prevederi legale" de substituit cu expresia "și care beneficiază de derogările".

4. Art.12 alin.(2) excluderea expresiei "Facilitățile acordate prin".

5. Art.24 alin.(2) expresia "acordate prin decizia de aprobare" urmează a fi substituită cu expresia "prevăzute la dispoziții tranzitorii" (similar reglementării noțiunii Decizie de aprobare)

art.7 lit.g)

Obiectii:

Întru eficientizarea procesului de informare a populației și a controlului efectuat de către cetățeni asupra activității entităților publice, stimularea formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor, se garantează accesul la informații de interes public cu privire la activitatea entității publice. Asigurarea accesului la informații de interes public, constituie o măsură de asigurare a integrității instituționale, vizată de art.10 alin.(1) lit.k), art.21 al Legii Integrității nr.82 din 25 mai 2017,

Se acceptă
Proiectul a fost modificat.

	care transpun standardele internaționale vizate de art.13 al Convenției ONU împotriva corupției. Utilizarea în context a cuvintelor ”contribuie la” atribuie caracter ambiguu atribuțiilor exercitate în context de către entitatea publică/agentul public vizat de asigurarea accesului autorităților administrației publice și al publicului larg la informații în domeniul punerii în aplicare a spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor vizate de art.3 alin.(1) lit.d) și art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100/2017, sub aspectul predictibilității normelor juridice și poate periclita asigurarea transparenței activităților din sectorul public. Recomandări: Excluderea cuvintelor ”contribuie la” din context.	
	art.13 alin.(8) Obiecții: Conform prevederilor art. 135 alin.(7) Cod administrativ: <i>Articolul 135. Tipuri de majoritate. (7) În caz de paritate de voturi, procedura de votare se va repeta. Dacă egalitatea de voturi se înregistrează repetat, actul administrativ individual se consideră respins.</i> Apreciind prin prisma rigorilor vizate de art. 135 alin.(7) Cod administrativ citate supra, se remarcă caracterul excesiv al normei sub aspectul stabilirii priorității soluției votate de membrul desemnat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei în caz de paritate a voturilor. Recomandări: Revizuirea prevederilor art.13 alin.(8) ale proiectului citate supra, prin prisma prevederilor art.135 alin.(7) Cod Administrativ.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
	Art.17 Obiecții: Reglementarea expresă a <i>caracterului consultativ</i> al avizelor parvenite (la art.17 alin.(6) al proiectului), poate atribui <i>caracter formal</i> procedurii de consultare a opiniei autorităților administrației publice locale/altor entități publice vizate, fapt care corespunde parțial principiilor de bază ale administrării publice locale vizate de art.109 al Constituției RM, Carta Europeană a Autonomiei Locale și cadrul normativ special (Legea nr. 436/2006; Legea nr. 435/2006). Deficiența prenotată, este accentuată de reglementarea ambiguă a circumstanțelor în care este informată autoritatea publică locală pe teritoriul căreia va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa	Se acceptă parțial Proiectul a fost modificat, în sensul eliminării art.17 alin.(6), respectiv modificarea art.17 alin.(3) și (4)., după cum urmează: “(3) Avizul motivat emis de autoritățile publice prevăzute la alin. (2) indică impactul și riscurile potențiale ale inițiativei care face obiectul procedurii respective și, formulează recomandări și soluții pentru a minimiza orice impact negativ.

publicată (utilizarea în acest sens a formulei ”după caz”), fapt care periclitează implementarea uniformă a normei și ” informarea” discreționară a APL. Subsecvent, apreciind prin prisma art.6 al Legii nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, se remarcă faptul că formula de reglementare a atribuțiilor exercitate de către Secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei la art.17 alin.(3), poate determina aplicarea abuzivă a normei și exercitarea unor atribuții excesive în raport cu APL. Recomandări: Excluderea formulei ”după caz” la art.17 alin.(3) și substituirea cuvântului ”informează” cu o expresie ce vizează <i>solicitarea opiniei</i> autorităților administrației publice locale și analiza relevanței includerii reprezentanților autorităților locale în componența Comisiei la art.13 al proiectului. Excluderea art.17 alin.(6).	(4) În scopul examinării proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic, Secretariatul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei solicită opinia autorității publice locale pe teritoriul căreia va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată. Ori de câte ori este necesar, autoritatea executivă a administrației publice locale emite un aviz cu privire la compatibilitatea inițiativei cu documentația de amenajare a teritoriului și documentația de urbanism.” Domeniul aplicării legii (i.e., energetica) nu vizează direct atribuțiile autorităților administrației publice locale, neanticipându-se la acest moment o proporție ridicată a proiectelor inovative ce vor impune și punctul de vedere al autorităților publice locale. Includerea reprezentanților acestora în componența Comisiei nu se justifică. Pentru a asigura proporționalitatea eforturilor și a resurselor alocate de stat și având în vedere că proiectul nu influențează direct activitatea APL, nu se acceptă includerea reprezentanților lor în componența Comisiei.
Art.20 Obiecții: <i>Primo</i>, se remarcă insuficiența redacției propuse sub aspectul <i>delimitării subiectului vizat de obligația de a restabili</i> situația existentă anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic. Subsecvent, reținem faptul că determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor doar când formulează ca drepturi, obligațiile/îndatoririle utorităților și funcționarilor publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale.	Se acceptă parțial Proiectul a fost modificat, în sensul (i) introducerii unor prevederi exprese care impun stabilirea persoanei responsabile de restabilirea situației existente anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic în cazul hotărârilor care impun obligația unei astfel de restabiliri a situației anterioare, respectiv (ii) revizuirea formulei permissive de reglementare a atribuțiilor exercitate de Guvern (<i>”Guvernul poate impune orice altă măsură necesară pentru a realiza o astfel de restabilire, în măsura posibilului”</i>) cu excluderea cuvântului <i>”poate”</i> din paragraf.

Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.

În cele din urmă, se remarcă faptul că prevederile proiectului sunt lacunare sub aspectul reglementării unei *proceduri administrative* ce vizează mecanismul impunerii de către Guvern a măsurilor, apreciate ca fiind necesare, pentru a restabili situația existentă anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic.

Reglementarea lacunară a procedurilor administrative pe care le gestionează entitățile publice, denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare comprehensibilă și transparentă a acțiunilor autorităților publice stabilite inclusiv de prevederile art.32 al Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018 și determină discreția periculoasă a agentului public responsabil de implementarea normei, de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public (în sensul stabilit de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017). În acest context, se accentuează faptul că potrivit exigențelor prenotate, procedura administrativă se structurează în mod indispensabil în cadrul unui act normativ, astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii desfășurate, spectrul de drepturi exercitate și obligațiile asumate. Omisiunea legiuitorului de a reglementa procedurile administrative pe care le gestionează entitatea publică/agentul public, determină discreția periculoasă a agentului public responsabil de a dezvolta reguli procedurale convenabile propriilor sale interese, contrare interesului public. Totodată, deficiența în speță, atribuie per ansamblu, caracter incert relațiilor sociale reglementate, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care aceștia sunt responsabili etc., situații în care agenții publici responsabili/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora, se pot prevala de această deficiență pentru a comite incidente de integritate/manifestări de corupție.

Recomandări:

Evidențierea *subiectului vizat* de obligația de a restabili situația existentă anterioară punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic.

În ceea ce privește introducerea unei proceduri de cercetare/examinare pentru stabilirea situației *de facto*, de impunere a unor *măsuri proporționale* în vederea restabilirii situației anterioare, respectiv a unui mecanism de control a implementării a măsurilor impuse, aceasta se va realiza prin intermediul unei reglementări normative secundare (i.e. *Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic* care prevede în detaliu procedurile aplicabile pentru participarea în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, respective pentru încetarea acestei participări).

La art.20 lit.a) – revizuirea formulei permissive de reglementare a atribuțiilor exercitate de Guvern (<i>”Guvernul poate impune orice altă măsură necesară pentru a realiza o astfel de restabilire, în măsura posibilului”</i>) cu excluderea cuvântului <i>”poate”</i> din context, după modelul art.20 lit.b) al proiectului. În context, se impune reglementării atât a unei proceduri de cercetare/examinare desfășurată de către entitatea publică/organ colegial întru stabilirea situației <i>de facto</i>, evaluarea eventualelor prejudicii condiționate și delimitarea unor <i>măsuri proporționale</i> în vederea recuperării prejudiciului eventual cauzat, cât și a unui mecanism de control a implementării a măsurilor impuse.	
Cu titlu de obiecție generală vis-a-vis de CAPITOLUL VIII DISPOZIȚII FINALE Obiecții: Amendamentele vizate de art.38 alin.(2)-(29), operează cu formule permissive de reglementare a activității agenților publici (<i>”pot fi acordate derogări”</i>). Riscurile aferente includerii unor asemenea formule în proiectele de acte normative sunt analizate supra. Recomandări: Substituirea expresiei <i>”pot fi acordate derogări”</i> cu expresia <i>”beneficiază de derogări”</i>.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
Art.24 alin.(5)-(6) Obiecții: <i>Primo</i> se remarcă lipsa unui termen administrativ reglementat pentru retragerea dreptului participantului de a opera proiectul de testare inovativă. În context, se remarcă faptul că reglementarea lacunară sau confuză a termenelor administrative. întotdeauna lasă loc pentru interpretări abuzive din partea agenților publici și determină discreția excesivă a acestora de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile. Subsecvent, se remarcă faptul că utilizarea în context a expresiei <i>”considerate esențiale”</i>, atribuie caracter ambiguu prevederilor art.24 alin.(6) al proiectului și poate determina interpretarea tendențioasă a normei la etapa implementării. Deficiența în cauză, denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a legii vizate de art.54 alin.(1) lit.a) al Legii nr.100 / 2017, poate condiționa multiple riscuri de corupție aferente implementării mecanismului de retragerea dreptului participantului de a opera proiectul de testare inovativă. Subsecvent, aceasta poate constitui	Se acceptă Proiectul a fost modificat.

	un tertip juridic pentru eludarea obligației de retragere a dreptului de către organul central de specialitate. Recomandări: Reglementarea termenului de retragerea dreptului participantului de a opera proiectul de testare inovativă aplicabil în spețele vizate de art.24 alin.(5)-(6) al proiectului Excluderea expresiei ”considerate esențiale”.	
Centrul Național Anticorupție (din 6.06.2024, în regim de lucru)	Se impune reconsiderarea art.24 alin.(3), sub aspectul prerogativei executivului de a stabili inaplicabilitatea unor acte normative primare sau exonarea de răspundere a participantului pentru acțiunile și/sau omisiunile acestuia legate strict de implementarea proiectului.	Se acceptă Proiectul a fost modificat, art.12 alin.(3) fiind eliminat.
	Regimul juridic aplicabil, facilitățile acordate și eventuala exonerare de răspundere a participantului constituie obiectul de reglementare a proiectului de lege supus expertizei și urmează să se regăsească ad literam în textul legii), derogările sunt deja vizate de cadrul normativ (proiectul legii), ele neputând fi acordate ulterior (<i>”se acordă derogări”</i> – redacția proiectului). Prin urmare, se recomandă reconsiderarea formulei vizate de expertiză - Substituirea expresiei <i>”pot fi acordate derogări”</i> cu expresia <i>”beneficiază de derogări”</i> cu specificarea subiectului ce beneficiază de derogare.	Se acceptă Proiectul a fost modificat, introducându-se un termen administrativ de 30 de zile.
	Nu a fost reglementat termenul administrativ (imputabil entității publice în context) de retragerea dreptului participantului de a opera proiectul de testare inovativă aplicabil în spețele vizate de art.24 alin.(5)-(6) al proiectului	Se acceptă Proiectul a fost modificat, introducându-se un termen administrativ de 30 de zile.
Societatea pe Acțiuni „RED-Nord” (nr. STP-05/782 din 07.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
Societatea pe Acțiuni „FEE-NORD” (nr. 05-414 din 02.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	
“Termoelectrica” S.A. (nr. de ieșire: 79-4466 din. 08.05.2024)	Conform Sintezei obiectiilor si propunerilor (recomandarilor) la proiectul Legii mentionat Ministerul Energiei a indicat ca se acceptă propunerea „Termoelectrica” S.A. referitor la extinderea domeniului de aplicare a legii in cauza dincolo de proiectele de energie electrica pe întregul sector energetic, inclusiv domeniile combustibilului, energiei termice, eficienței	Se acceptă Proiectul a fost modificat. Domeniul aplicării a fost extins conform avizului nr. 79/3612 din 25.03.2024 și nu necesită dublări pe tot

	energetice, energiei regenerabile, etc. Astfel, examinând proiectul modificat a fost identificat faptul ca propunerile respective nu au fost incluse în textul proiectului de lege, spre exemplu, notiunile Proiect de testare inovativa in materie de reglementare, Decizie de aprobare etc. Reiesind din cele expuse, solicităm respectuos introducerea modificărilor propuse de „Termoelectrica” S.A. prin avizul nr. 79/3612 din 25.03.2024 în tot textul proiectului de lege.	textul legii, deoarece este aplicabil tuturor normelor reglementate în proiectul legii. În concret, legea menționează domeniul de aplicare energetic, fără a limita acest domeniu. Toate iterațiile din lege cu privire la proiectele de testare inovativă menționează domeniul energetic, fiind date doar cu titlu exemplificative, iar nu exhaustive potențiale aplicații. În ceea ce privește “noțiunea de energie”, aceasta se interpretează conform cadrului de reglementare general reprezentat de Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică. Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 teza 6 din actul normative menționat, “<i>energie – orice tip de produs energetic, combustibilii, energia electrică, energia termică, energia din surse regenerabile sau orice alt tip de energie</i>”.
Agencia de Investiții (nr. 185-02 din 13.05.2024)	Lipsă de propuneri și obiecții	

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (nr. 16/1 – 1472 din 10.05.2024)	Urmare examinării repetate a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (număr unic - 161/MEn/2024), în limita competențelor funcționale comunicăm următoarele. Tabelul de sinteză a obiecțiilor și propunerilor denotă că au fost acceptate integral obiecțiile și propunerile înaintate la prima avizare, iar proiectul inițial a fost modificat. Cu toate acestea, constatăm că proiectul de hotărâre definitiv, nu reflectă în mod corespunzător aceste modificări. Prin urmare, reiterăm poziția Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării exprimată prin demersul nr. 16/1-750 din 11.03.2024. În acest sens, considerăm necesar excluderea derogării propuse prin art. 39 alin. (26), în speță completarea art. 1 din Legea nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității. Legea nr. 235/2011 constituie cadrul națională pentru implementarea Regulamentului (CE) nr. 765/2008 și a Deciziei nr. 768/2008/CE. Aceasta reprezintă cadrul legal orizontal care facilitează eliminarea barierelor tehnice în calea comerțului, creând un cadru național armonizat pentru activitățile de acreditare și evaluare a conformității. Obiecția menționată supra este valabilă și pentru alin. (27), al aceluiași articol, prin care se propune completarea art. 1 din Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007. Prevederea propusă în proiect contravine cadrului de reglementare european, și nu este compatibilă Codului european al comunicațiilor electronice, instituit prin Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018, și urmează a fi exclusă.	Se acceptă Proiectul a fost modificat.
Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (nr. E/5083 14 mai 2024)	Adițional, subliniem că includerea derogărilor în cadrul normativ național armonizat la acquis-ul comunitar ar putea genera deficiențe și tergiversări ale procesului de screening bilateral preconizat pentru semestrul II al anului curent. Lipsă de propuneri și obiecții	Se acceptă Proiectul a fost modificat.

Opinia expertului din cadrul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător	În privința excepțiilor indicate la art.36, cu scopul realizării mai bune a obiectivului legii, recomandam să fie incluse excepții și în raport cu regimul autorizării lucrărilor de construcții în Codul Urbanismului și Construcțiilor. Cel puțin avizele obținute de Secretariatul Comisiei (în contextul art.17) să fie valabile și să înlocuiască avizele necesare pentru eliberarea certificatului de urbanism și/sau autorizația lucrărilor de construcții.	Nu se acceptă Excepțiile în raport cu regimul autorizării lucrărilor de construcții în Codul Urbanismului și Construcțiilor vor fi incluse după analiză suplimentară reieșind din necesitățile sau constrângerile identificate de solicitanți.
	La art.11 alin.(1) lit. a) este recomandabil de a exclude termenul „faliment”, odată ce falimentul nu este un proces distinct de procedura de insolvență, adică insolvența deja presupune parcurgerea procedurii de faliment sau procedurii de restructurare.	Se acceptă
	La art.11 alin.(1) lit. c) limitarea doar la o sentință definitivă a instanței, fără a ține cont de antecedentele penale, este contrar cu principiile și abordarea legislației penale, prin care se admite și promovează reabilitarea și reintegrarea socială a condamnatului. Astfel este necesar cel puțin să se facă referință la existența antecedentelor penale nestinse sau cuvintele „a fost condamnat printr-o hotărâre definitivă a unei instanțe” să fie înlocuite cu „are antecedente penale nestinse pentru comiterea infracțiunilor:...”.	Se acceptă
	La art. 13 se prevede că se desemnează componența Comisiei în baza unei „hotărâri” a prim-ministrului. Atenționăm că în conformitate cu art.22 din Legea Guvernului, prim-ministrul emite „decizii” și nu deține atribuția de a emite „hotărâri”.	Se acceptă
	Pentru mai multă claritate, recomandăm ca la art.16 alin.(2) să se completeze cu textul „aprobat de Guvern”, ca să fie clar cine aprobă Regulamentul invocat în această normă.	Se acceptă
III. Concluzie Proiectul nu conține prevederi contradictorii cu principiile de reglementare ale activității de întreprinzător. Poate fi recomandată susținerea.	Se ia act	

Secretar general al ministerului

Andrei GRÎȚCO